НАРОДНИ БРОЈ 47.

„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, уторком на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
За Србију:
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 нов. сваки пут.
За „Православље“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ.“

Уредништво и администрација „Заставе“ излази се у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 нов.

БРОЈ 185. У НОВОМ САДУ У ПЕТАК 26. НОВЕМБРА 1899. ГОДИНА XXXIV.

ПОЗИВ

НА

ВЕЛИКИ НАРОДНИ ЗБОР СРБА ПРАВОСЛАВНЕ ВЕРЕ ИЗ СРЕМА

КОЈИ ЋЕ СЕ ДРЖАТИ

У ВЕЛИКОЈ ДВОРАНИ ДОМА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕНЕ ОПШТИНЕ У МИТРОВИЦИ

дана 2. (14.) децембра 1899. год. у 11 сати пре подне.

БРАЋО!

Ви сте чули поклич и разумели покрет наше браће из Лике и Крбаве; чули сте и читали, да су импозантном манифестацијом устали, да траже признање српског имена и равноправност српске православне вере у Троједници.

Браћа наша стала су на браник највећих народних српских светиња, и уз то тражила законито признање српске народне тробојнице.

Коме нису поближе познати одношаји; ко с поља само посматра живот народа српског у Троједници, могао би се варати, јер се ми сами, у међусобном саобраћају, истина зовемо Србима, нашу веру зовемо српско-православном; служимо се ћирилском писменицом и истичемо каткад своју тробојницу.

Кад се пак мало у дубину српског народног живота погледа; кад се проуче земаљски закони и наредбе, које о Србима говоре, тада с болом у души мора сваком Србину бити јасно, да смо ми заиста у својој рођеној кући народ „другог реда“, јер смо на сваком кораку потиштени и запостављени

Нема тога закона у Троједници, који би српском имену давао значај имена народног; шта више нема у опште закона, који би име српско признавао и друге на то признање приморавао; нема тога закона, који би признавао, да се наша света вера прадедовска, зове вера православна, нити има закона, који би признао равноправност ћирилице; а нема ни наредбе, камо ли закона, којом би српска народна тробојница била призната и којом би било допуштено сваком Србину тробојницу развијати.

Како са српском народном наставом стоји, не треба ни спомињати.

БРАЋО!

Повесница овостраног народа српског пуна је светлих слика. Ове светле слике српске прошлости уче нас, да је Србин био свагда чувар својих народних светиња и свагда будан, кад је требало дати израза народном животу.

Данас је настала опет така прилика, опет је куцнуо час, кад сваки Србин у Троједници пред лицем света треба да се јави и затражи уставним путем и начином оно, што остали народи и све друге вероисповести имају и упражњавају.

Истина браћо, да је овај пут Лика и Крбава са 3.000 потписа повела коло српског народног покрета у Троједници, али су наши дедови и наши очеви већ небројено пута тражили оно исто, што они и ми с њима данас тражимо

Па кад су они то већ учинили, ми Срби из китњастог Срема, ми чувари ћивота српских царева и гробова српских деспота, не смемо изостати; ми морамо исто онако, шта више још огромнијом манифестацијом свету на видику показати, да смо и овде у Троједници живи и хоћемо као Срби да смо живи.

У тој родољубивој намери и ради братског споразума, заказасмо велики народни збор за договор свију Срба православне вере у Срему.

Премда смо тврдо осведочени, да у Срему ни једне српске душе нема, која се овом покрету не би радовала и позиву одазвала, то Вас ипак браћо, позивамо и молимо, да на збор у што већем броју дођете, јер ћемо тиме доказати, да нам је до српског имена и српске православне вере стало; тиме ћемо доказати, да смо искрена браћа наших крсних Личана и достојни потомци својих врлих предака.

У то име: До виђења на збору у Митровици!

Новембра 1899.

Митровица:

Јован П. Месаровић, трговац.
Др. Владимир Чобанић, адвокат.
Никола Поповић, трговац
Др. Александар Рокнић, адвокат.
Паја пл. Георгијевић, трговац.
Никола Борота, обртник.
Ђорђе Савић, трговац.
Драгомир Радошевић, парох.
Милан Лучић, прот. капелан.
Паја Вујашковић, трговац.
Божа Милутиновић, економ.
Ђорђе Петровић, апотекар.
Јован Вучанов, срп. нар. учитељ.
Никола Радосављевић, трговац.
Стојан Негован, обртник.
Милутин Савић, трговац.
Ђорђе М. Крестић, обртник.
Стеван Јерковић, ратар.
Стеван Ракић, ратар.
Велимир Радак, трговац.
Спаса Крстоношић, трговац.
Бранко Веселиновић, трговац.
Петар Бојкић, књиговођа.
Др. Ђорђе Марић, адвокат.
Александар Искрић, књиговођа.
Петар Стејић, трговац.
Теодор пл. Бајић, трговац.
Мирослав Спајић, банкар.
Јован Адамовић, трговац.
Лаза Стојановић, трговац.
Сава Јовановић, обртник.
Радивој Николајевић, трговац.
Веселин Гргуров, главни трафикант.
Пера Јелић, обртник.

Карловци:

Јов. Вучковић, прота и ректор богословије.
Ђока Јовановић, поседник.
Др. Миша Михајловић, градски физик.
Лазар Јовановић, велепоседник.
Др. Ђорђе Красојевић, адвокат.
Паја Павловић.
Јован Радивојевић.
Ђока Милутиновић.
Аца Јовановић.

Рума:

Јован Татић, инжињер.
Љубомир Бикар, управитељ штедионице.
Тома Ћирић, трговац.
Јефта Остојић, трговац.
Браћа Дудић.
Ђока Жигић, трговац.
Сава Крстић, трговац.
Миленко Николајевић, трговац.
Никола Живковић, трговац.
Петар Панајотовић, трговац.
Др. Милош Николајевић, адвокат.
Др. Антоније Богдановић, адвокат.
Јован Ђуричић-Биорац, трговац.
Ђура Стајић, трговац.
Емил Кокић, обртник.
Сава Вујић, економ.
Паја Андријевић, трговац.
Јоца Богдановић, трговац.
Милан Живановић, трговац.
Вића Грујић, трговац.
Др. Жарко Миладиновић, адвокат.

Земун:

Др. Јован Радивојевић, адвокат.
Стеван Капамџија, трговац.
Антоније Димитријевић, трговац.
Ђока Милосављевић, трговац.
Др. Миливој Бабић.

Дивош:

Никола Фрушић, економ.
Марко Окановић, ратар.
Стеван Прокић, ратар.
Урош Мишчевић, ратар.

Винковци:

Стеван Веселиновић, трговац.
Ђорђе Рајић, трговац.

Јазак:

Васа Латинкић, парох.
Младен Стојковић, трговац.
Мита Николајевић, трговац.
Васа Поповић, председник.
Лазар Стојчевић, економ.
Павле Јеркић, ратар.
Павле Аврамовић, економ.
Чедомиљ Месаровић, ратар.
Живан Поповић, економ.
Пера Поповић, трговац.

Инђија:

Радослав Марковић, парох.

Нови Карловци:

Максим Живковић, парох.
Стеван Лукач, велепоседник.
Аца Милановић, велепоседник.

Голубинци:

Дамјан Прерадовић, парох.
Светислав С. Николајевић, трговац.

Јамена:

Дамјан Јеврић, протојереј.
Јован Спајић, трговац.
Милан Јеврић, трговац.
Лазар Ненадовић, ратар.

Бингула:

Стеван Бећаревић, парох.
Милош Матић, поседник.
Јован Брашанац, поседник.

Чалма:

Евгеније Ковиљац, парох.
Петар Ација, ратар.
Влајко Вогањац, ратар.
Рајко Божић, ратар,
Светозар Путинчанин, ратар,
Васа Костић, ратар,
Васа Путинчанин, ратар.

Манђелос:

Панта Белић, ратар.
Илија Белић, ратар.
Владимир Филиповић, ратар.
Живан Ђурић, ратар.
Павле Савић, ратар.
Милош Певац, ратар.

Стејановци:

Богдан Дејановић, парох.
Стеван Николајевић, трговац.
Рака Јаношевић, ратар.

Бешеново:

Гедеон Вурдеља, парох.
Душан Мишковић, ратар.
Јован Беловић, ратар.
Љубомир Недељковић, ратар.
Паја Николић, ратар.

Јарак:

Светолик Змејановић, парох.
Ђорђе Ристивојевић, велепоседник

Хртковци:

Јоца Михајловић, трговац.

Платичево:

Паја Вукадиновић, велепоседник.
Драгутин Поповић, трговац.

Кленак:

Коста Стојановић, трговац,
Јован Црногорац, гостионичар.

Грк:

Коста Змејановић, парох.
Никола Станишић, поседник.

Војка:

Димитрије Станисављевић, парох.
Милан Попадић, парох.
Мита Љубиша, трговац.

Ердевик:

Петар Араницки, парох.
Стеван Мојић, управ. „Срп. штедионице“.

Илок:

Јован Козобарић, парох.
Миша Рајновић, гостионичар.
Милисав Плавшић, трговац.
Јован Јовановић, поседник.
Владимир Вемић, поседник.

Осек:

Лазар Богдановић, парох.
Васа Муачевић, велепоседник.
Јован Муачевић, адвокат.
Паја Муачевић, трговац.
Пера Радановић, трговац.
Александар Поповић, велепоседник.
Л. С. Месаровић, трговац.

Даљ:

Јован Миланковић, велепоседник.

Чепин:

Јован Магарашевић, парох.

Велики Радинци:

Ћира Живанић, ратар.
Паја Мишковић, ратар.
Сима Мишковић, ратар.
Ђока Аларгић, ратар.
Ђока Живанић, ратар.

Гргуревци:

Стефан Стефановић, трговац.
Радивој Николајевић, трговац.
Милош Шатрић, ратар.
Ђока Спаић, економ.
Милош Увалић, ратар.
Илија Василић, ратар.
Танасије Весковић, ратар.

Шуљам:

Игњат Јуришић, ратар.
Живојин Јуришић, ратар.
Јаша Бошковић, ратар.
Душан Момировић, трговац.
Мија Бошковић, ратар.
Игњат Миличевић, ратар.
Недељко Николић, ратар.

Лежимир:

Урош Возаровић, трговац.
Милош Станојчић, ратар.
Танасије Мартиначки, ратар.
Радован Пејчиновић, ратар.
Стеван Јеленић ратар.
Милош Панић, ратар.

Лединци:

Јован Ластавица, парох.
Драгутин Станковић, трговац.
Миленко Станковић, трговац.
Вељко Тешић, трговац.
Милан Јефтић, ратар.
Мита Поповић, ратар.
Лазар Петровић, ратар.

Буђановци:

Сима Лалошевић, ратар.
Алимпија Бабурски, ратар.
Милош Чокотовић, ратар
Андрија Љубинковић, ратар.

Петровци:

Павле Јекић, ратар.
Стеван Контић, ратар.
Јован Јекић, ратар.
Алекса Јекић, ратар.
Крста Сурчински, ратар.
Живан Опарушић, ратар.
Сима Живковић, ратар.
Јован Опарушић, ратар.
Јоца К Јовановић, економ.
Меда Лукић, ратар.

Добринци:

Илија Михајловић, трговац.
Негован Андрић, ратар.
Душан Стојшић, ратар.
Сава Новаковић, ратар.
Стеван Мирић, ратар.
Марко Љубинковић, ратар.
Живан Бошковић, ратар.
Пера Михајловић, трговац.
Жика Бошковић, ратар.
Живан Нинковић, ратар.
Ћира Богданов, ратар.
Андрија Радојчић, ратар.
Јован Љубинковић, економ.
Тоша Љубинковић, економ.
Лазар Радовац, ратар.
Милорад Михајловић, ратар.
Игњат Богданов, ратар.
Милан Вучковић, ратар.
Васа Девић, ратар.
Ненад Бошковић, ратар.

Краљевци:

Цвејан Малетић, ратар.
Пера Степановић, ратар.
Стеван Степановић, ратар.

Опатовац:

Стеван Димитријевић, економ.
Стеван Несторовић, економ.
Ђока Михајловић, трговац.
Гавра Лазић, трговац.
Никола Танасић, ратар.
Данило Остојић, ратар.

Мохово:

Милан Остојић, ратар.
Шандор Јовановић, ратар.

Сремски збор.

Како је то страшно!

Има више од 200 година, како је велик део нашег народа дошао у ове крајеве са развијеном заставом, а са царским и краљевским повластицама у џепу. И зајамчено му је, да буде особит народ, и признаје му се вера и засебно суђење, и област, и војвода, и т. д. и т. д.

Данас после више од 200 година, видимо покрет у Хрватској и Славонији, где српски народ моли, да му се испуни један део од онога, што му се пре пружило обема рукама.

Страшно!

Кажу, застарило је право привилегија, повластица. Јест, ал оне повластице беху — уговор.

Но кажу нема више ни уговора, јер сад влада закон!

Но има ли и закона?!

Морамо тако да се питамо, јер ето видимо на крају 19. века ужас. Видимо народ, који се диже, да моли за своје име, свој језик, за равноправност своје цркве, и да се може служити својим писменом и да може истицати своју заставу.

Да није тако страшно, било би управо смешно! Зар чак и то да моли, зар може бити, да једном народу ни то није ујамчено?!

Није ујамчено, јер — нема у закону. А нека је и најсветије човеково право, нека је и оно што се с њим роди, па ако нема у закону — не постоји.

У идући четвртак искупиће се Срби китњастог Срема, да и они моле, управо да траже своје природно право, да им се узакони.

Страшно је и помислити, да још и то није уређено. И страшно је помислити, да чак и због тога још треба купити зборове.

Но колико би било страшније, кад би се нашао неко, који чак и због те ствари не би хтео да дође на збор?!

Нови Сад, 24. новембра.

Аустријске делегације и Србија. Од како су аустријске делегације, није можда тако отворено говорено о приликама Србије, као овога пута. Многи су делегати претресали говор министра спољних послова грофа Голуховског. Напали су прво на његове речи о тројном савезу, а за тим одмах на нашу спољну политику према Србији, и пребацили су грофу Голуховском, што није учинио оно што је требао учинити.

Др. Крамарж рече ни мање ни више, већ да наша влада није учинила оно, што јој дужност налаже. Страшно је управо замислити, рече др. Крамарж у аустријским делегацијама да се још и крајем деветнајстог века може догодити, да се у једној европској држави изврши судско убиство многих душа. Не само да је морална дужност аустријске владе, да посредује у том, већ је ту дужност прописивала и мудра политика, која треба донекле и у будућност да предвиђа. И др. Крамарж запитао је министра спољних послова, да ли је овај вољан, да моралан уплив Аустрије, којега она без сумње има у Београду, употреби на то, да се већ једном помилују они невино осуђени људи у Србији. Посредовање и није потребно, јер би оно можда повукло за собом и тежих последица. Говор овај др Крамаржа био је од дубока утиска по све присутне, а утисак овај појачан је, када је и др. Странски почео претресати прилике у Србији и нашу спољну политику.

После овога гроф Голуховски је за најбоље нашао, да разлаже како се наша спољна политика не меша у унутрашње ствари Србије. „Тврди се," рече гроф Голуховски, „да раскраља Милана штити Аустрија, али одлучно побијам то тврђење као посве неосновано. Та је вест постала, када се раскраљ последњи пут вратио у Србију и тада се говорило, да смо га ми натраг довели. Но то је по све неосновано и неистинито. Аустрија није утицала ни најмање, да се он врати, а тако исто не ће водити бригу о томе, када ће раскраљ Србију оставити."

Не ћемо се дубље упуштати, да испитујемо, е да ли је аустријска политика наклоњена била раскраљу Милану. Споменућемо само то, да је раскраљ Милан са својом данашњом владом, дотле дотерао, да га и пријатељи не сме да бране, већ га се одричу. Но не само то, и у аустријским делегацијама узбунише се духови због грозне неправде почињене толиким невиним људима. И у аустријским делегацијама грозе се пресуде преког суда. Називају то правим убиством, и питају се, да ли је могуће да се овако што може догодити у једној европској држави, а на крају деветнајстог века. Што се нису надали чак ни од мало просвећене Турске, то ето видеше у просвећеној Србији. — Срамна је ово и тешка осуда по једну земљу, и тешко такој земљи, ако у њој такав кужан ваздух буде подуже трајао. Но Бог чува Србију, па надајмо се да ће и у њој сијнути што пре дани слободе и правде.

Зидање српске новосадске велике гимназије.

Од како се на новој гимназијској згради сурвао велики комад таванице из горњег спрата и пробио доњи спрат, од оно доба се појавиле нове пукотине. Главни зид из порте већ се био толико искривио, да нису могли чекати онај „велики преглед", што га је предлагала централа, но се морало почети одмах с рушењем тог зида. На томе се увелико ради и мораће се зид скинути до земље. Међутим ће се оценити, како је са осталим деловима зграде.

Централни кредитни завод жели сад, да се у свему посаветује са патронатом гимназијским. Међутим, патронат у овај мах одбија од себе свако мешање, а то значи одбија од себе сваку одговорност. Његови чланови тврде, да је централа радила на томе и рукама и ногама, да она сама спроведе зидање. „Браник" пак сад и по десет пута говори у једном броју „о централи и о изасланику патроната", а то треба да значи, да су они у свему заједнички радили, па да су заједнички за све и одговорни.

Међутим чланови патроната тврде, да је централа сама спровађала зидање гимназије и да патронат не ће ни за шта да одговара. Кад централа назида гимназију. онда ће патронат и црквена општина да ди прегледати зграду, да се види, могу ли се толики ученици и професори пустити у њу.

Ово становиште патроната ми не можемо да одобримо. Ко хоће савесно да надгледи зидање зграде, тај мора стално да надгледа цео материјал и цео ток зидања. То је искала новосадска црквена општина, па је одбијена.

Кад је зграда готова, онда се не могу видети све неправилности. Ето на пр. „ксимс". Да се није одвалило парче ксимса, те убило два човека, и дигла се лармa, зар би се икад испоставило, да плоче у „ксимсу" нису биле по плану, но су биле и уже и краће? То је дакле случајно изашло на видик.

Не треба нико да се извлачи ни сад, а по нашем мишљењу треба и црквена општина поново да тражи право надзора, јер смо видели, докле смо дотерали с централиним надзором.

Општина има пуно права да контролише, како се зида зграда. Овде се тиче живота толике деце, а после, кад је општина међу осталим узела на себе да одржава зграду у добром стању, не може јој бити све једно, како ће бити назидана та зграда.

Разумемо, што је црквена општина до сад попуштала у свему, јер како се била централа укопала, да она сама зида гимназију, не би зидање никад отпочело и пуцала би брука по свем Српству како се опет „свађају" по Н. Саду, уместо да зидају. Али после оваких прилика, треба општина поново да тражи право контроле, да се зида гимназија строго по плану и добром материјалу.

И кад се то деси, српски свет ће бити много умиренији, но што је овако. Јер у ком се једном овако љуто преваримо, не верујемо му више.

* * *

Ми смо у прошлом броју „Заставе" донели допис из Н. Сада, у ком се тврди, да је јако штеђено на малтеру, а то зато, што је подузимач Пита купио од централе, која зида гимназију, прескупо цигље. У истој тој ствари добили смо са друге стране ове редове:

Нови Сад, 25. новембра.

У прошлом броју „Заставе" читам, да је подузимач који зида гимназију, купио од централе цигље I. класе по 17 фор. и 50 нов.

И да су подузимачу Пити понудили с друге стране цигље много јефтиније, но он није хтео оне јефтиније. Ја у том не видим зло.

Кад већ централа води бригу и надзор о зидању гимназије, лепо је од подузимача г. Пите, што је он од ње купио цигље, па ма и много скупље, но што би то купио на другом месту. И ја нисам дакле од оних који замерају, што је централа продала своје цигље.

Али мени друго нешто не иде у главу. Као што је познато зида се у истимах у Нов. Саду и велики суд. И централа је понудила подузимачима, који зидају суд, цигље I. класе за 16 форината хиљаду. Ти нису узели те цигље, јер су им биле скупе. И ја се сад чудим, зашто централа није продала и подузимачу за српску гимназију цигље по 16 фор. но за 17 форината 50 новчића хиљаду. То је разлика у 1 фор. 50 нов. по хиљади, а на милијун и по цигаља износи та разлика 2.200 форината. Напослетку и то је ствар централе и подузимача, која се нас не тиче. Само да је бар надзор централин над подузимачем био друкчији.

Рат између Енглеске и Транзвала.

Енглези не јављају ништа са бојишта новије. По томе изгледа, да Бури непрестано бомбардују Ледисмит и то са успехом. Бар енглески извештаји веле, да су донели нов топ, и са њиме погодили у утврђење где је била смештена енглеска муниција, те се услед тог догодила ужасна експлозија. — Из околине око Кимберлеја зна се толико, да су Бури спречили Енглезе да пређу реку Модер-Ривијер, да су се на њој Бури с друге стране њене врло учврстили, и енглеска војска, још ни како да пређе реку, већ стоји тамо немоћна, где је и пре три недеље стајала. Из Капа и Натала стигле су вести, да се обе ове земље побуниле, да је број побуњеника прешао 20 хиљада, и да се енглеска војска под генералом Гатакром мора сва да заложи у борбу против побуњеника. По Енглезе мора да је стање на бојишту управо ужасно, и није чудо што их Енглеске стижу вести, да се за Африку припрема још једно седмо војно одељење.

Шпански министар председник Силвела, изјавио је у шпанском сабору, да ће се Штанија строго придржавати потпуне непартаичности у рату између Енглеске и Транзвала. Влада још није добила званичан извештај, да је један енглески убојни брод пловио кроз шпанске воде. Чим се влада о томе увери, одмах ће код енглеске владе уложити протест, против тога.

Политички преглед.

Преговори између Чеха и Немаца. Најновије вести из Беча јављају, да преговори између Чеха и аустријских Немаца неуродише никаквим плодом Аустријски министар председник известиће о томе круну, а уједно поникоше многи гласови о министарској кризи. Немачки листови пожурише, да одбране грофа Кларија, који је њима за љубав, тако насилно и неправедно укичуо језичке наредбе, и тиме љуто увредио Чехе. По себи се разуме, да ти немачки листови, сву кривицу што се споразум није постигао, бацају на тврдоглавост Чеха, који нису хтели да изађу немачкој попустљивости на сусрет. Исто се тако окомише и на остале странке из већине, јер ове за бога одвише држе страну Чесима, који нехтедоше да слепо пристану на предлоге Немаца. У политичким круговима аустријским, сви се пи-

---

ПОДЛИСТАК

РУСКИ КОЗАЦИ У АФРИЦИ.

У жаркој Африци, тамо где је она велика топла на нешто попустила, а уз обалу Црвеногa Мора, налази се хришћанска држава Авасинија или Хабеш, засађена шумама каве. Руски Козаци, који се тамо налазе, представили су се краљу ависинском, негусу Менелику.

Менелик, владар у Ависинији зажелео је, да види козачку џилитовку, ову војничку игру њихову, па да покаже својим војницима, каквих Донских Козака има руски цар.

Руси су се спремали четири дана за војничка вежбања.

23. септембра у пола дванаест обећао је Менелик, да ће доћи напоље. Изјутра су Руси окитили престо зеленилом, где ће негус, владар ависински седети, а коњем су окружили место, где ће се игра извршити.

У десет сахати до подне били су Козаци у свом реду. К њима је дојахао заповедник Власов, којега су војници поздравили, а он им је рекао:

— Јунаци, гледајте да осветлате образ нашем цару и Русији пред владарем Ависиније!

А војници повикаше сви у глас:

— Хоћемо, преузвишени господине!

У једанаест сахата изјахао је Менелик из дворца. Около њега су војници му заигравали коње, а пред њим су ишли пешаци у белом оделу са шареним вођицама.

Кад је негус био триста корака од Козака, заповедник Власов даде знак Козацима да пале и да оспу један плотун из пушака, а за тим да ређе пуцају. У свакога је било по петнаест патрона. Кад су Козаци осули из пушака, ударила је војничка музика, на знак заповедника Власова, руску химну: »Боже царја храни.«*)

Менелик је јахао на мазги и дошао је до престола. Ту је сјахао с мазге и поздравио се са заповедником Власовим и докторима што су ту били. С негусом су биле старешине градске и начелници. Било их је око четрдесет. Кад су сви ови поседали на места, дао је Власов знак за почетак.

Ту није било заповедника, него су Козаци сами собом пажљиво изводили игре и пазили на промене, да се не би помели, а њих је било мало, међутим гледало их је хиљаде народа.

Козаци су приказали вештачко јахање са свима променама по скројеном распореду, напред, на лево, управо унатраг, редом једно за другим и како је све било прописано

После овог вештачког јахања ударили су уз вику на нападај, а затим на ограде. Било је две ограде и они их заузеше лепо, без муке За тим су скакали уз пуцање из пушака и онда рубили главе испуњеним људским приликама, а ове су лутке падале и ваљале се. Начелници и старешине ависинске, што су седели око Менелика, све су говорили с усхићењем: Јој-ја-гут! Ох, како је све то дивно! После тога су гађали оне прилике копљима. И напослетку пошли су се враћати с џилитовке. Музика је свирала веселу песму, а Козаци су тако дивно џилитовали, да сами себи нису веровали, како су умели све то тако лепо извести. Све своје знање употребили су, и ма да су били без наредника и заповедника, они су се уздали у себе да све сами изведу и не посрамише свога цара »Бађушку« и славни тихи Дон.

У истини, није било лако високим Козацима џилитовати на маленим и слабим ависинским коњицима. Њихова окретност и вештина допринела је, да нису попадали с њих.

Затим су се поделили у две групе. Једни су односили рањенике и оплакивали их. После ове групе, пролазили су остали још једанпут с десна поред гледалаца одлазећи са џилитовке, а Ависинци су се дивили и говорили:

— Какви су ово људи? Где они живе и ко их је учио овако јахати?

А њима је одговорио Власов:

— То су Донски Козаци, војници цара руског, и они се не уче том, они су од рођења тако окретни људи.

Кад су Козаци довршили џилитовку, одјахали су на триста корачаји далеко од Менелика и устремили се на њега у највећем трку, а у правом реду. Пред њим су се зауставили, начинили ред и мирно постојали Менелик је поручио по тумачу, који је знао француски, да им изјави његову похвалу. Власов им је рекао:

— У име његова величанства примите похвалу, синови!

А Козаци му одговоре:

— Да живи његово величанство!

Власов је предложио Менелику, да посмотри, како Козаци гађају у нишан. Менелик је радосно прихватио овај предлог. Нишан су поставили на двадесет корачаји од негуса, а њих петоро отишли су и стали су на двеста корачаја. Трубач је дао знак, да се може палити, и Козаци стадоше пуцати. Менелик је гледао само и говорио:

— Нема ништа, не ће погодити нишан.

Сваки је пет пута пукао и дадоше им знак, да стану. А Менелик је с Власовим ишао да посмотри нишан. С десне стране дувао је јаки ветар Власов је ишао и говорио:

— Ово ће бити невоља, зацело није ни један погодио. — А треба Менелику да покаже

Секретар Орлов дошао је први до нишана и говорио је:

— Сав је нишан избијен, преузвишени господине!

Власов се обрадовао и говорио је:

— Хвала вам, јунаци, што сте посведочили славу Козака!

И онда оде сам, узме нишан и донесе га Менелику. Бројали су и избројали су 20 јамица, куда је тане погодило. Власов је приметио Менелику, да је при таком силном ветру тешко гађати. А Менелик и сви начелници и старешине нису знали доста да се надиве.

Кад су Козацима дали знак, да се искупе, вратили су се у дворац натраг.

С руског: Р. Н.

---

*) Руски цар поклонио је Менелику 1896. год. трубе и свирале за војничку музику. Руски музичари изучили су их у музици и свирци.

тају, шта ће сада да наступи. Чеси воде у сабору и даље опструкцију, а врло је кратко време за које се морају решити горућа питања, ако се не ће, да државна руда удари у брег. Немачки лист „Фатерланд“ вели, да влади не ће преостати ништа друго, већ и опет да се послужи §. 14. који је у одбору већ пропао. — Свакојако су прилике у Аустрији врло замршене, и влада мора за најкраће време превагнути ма на коју страну.

Хрватско-славонски сабор.

Трећа седница овога сабора била је сад у уторак. Света је било пуно на галерији.

На почетку седнице, **председник** изјављује, да му је у последњој седници поднео писмен предлог посланик Поточњак. Сад му је драго, што га није у седници изнео, јер се уверио, да би тај предлог повредио достојанство сабора. Тај предлог је готово од речи до речи Поточњакова интерпелација од прошле године, коју је онда председник сабора одбио, а сабор је тај поступак одобрио. За то и сад овај предлог враћа натраг. (Немир и вичу: То није у реду!)

Посланик **Деренчин** хоће да говори о овој председниковој изјави. Председник му довикује: Не смете говорити! Деренчин изјављује, да не ће одустати од речи, јер има права да говори. Не ће говорити о самом предлогу Поточњакову, него начелно о изјави председниковој. Право је сабора, да дозна сваки поднесак, који је на сабор упућен. Председник вели, да по пословнику (§. 21) нема расправе о председникову одговору. (Чују се гласови: Па то није био одговор! Ко вас је што питао, да сте му одговарали?)

После жагора и упадања у реч, добио је реч Деренчин. У подужем говору осуђује поступак председников. Није овде говор о интерпелацији, него о предлогу, а то није истоветно. Поступак председников назива јединствен и то се не догађа ни у једном сабору на свету. Брани право сабора, о чему не може бити сумње. Право је сабора да одлучи, да ли ће примити предлог или не, а није то право председника.

Председник остаје при свом. Кад би Деренчин знао, шта има у предлогу, не би тако поступао. Кад би овај предлог био примљен, председник не би више могао јамчити за мир. Други пут, вели, не ће у оваким случајевима ни питати сабор. (Вика и чуђење!)

Пријављују се за реч Поточњак, Захар и Тушкан. Председник даје реч Брешћенском.

Брешћенском је неправо, што није дата реч пре њега његовим друговима, који су је тражили. Он се тужи, да је био позван у седницу одбора за оверовљење, и то за четири сата, а она је одгођена за пет сати и тражи, да се то не догађа.

Председник прелази на дневни ред. На дневном је реду: предлог одбора, да се продужи финансијска нагодба с Угарском. Известилац **Егердорфер** препоручује предлог.

Брешћенски тврди, да је продужење финансијалне привремености доказ, да је положај Хрватске и Славоније према Угарској неприродан и да је слаб доказ за чврстоћу и непромењивост нагоде. И неки угарски посланици одлучно осуђују, што се влада с привременим финансијалним уређењем. Због тога се не могу за три године да се уводе никакве реформе у јавном животу. Наводи примере, како се Хрватска оштећује. И трговина је сасвим онемогућена.

Поточњак једва долази до речи. Против предлога је, јер би то иначе значило, да се Мађарима припуштају сви дохоци. Овај срамотни одношај траје тридесет година. Од Угарске не видеше никад права рачуна. Пита: Ко може рећи данас, шта је наше, а шта мађарско? Потребно је, да се уведу други одношаји. Зато треба сталан и истрајан рад.

Давид **Старчевић** напада Обораше, да им је стало до пуних кеса. Препоручује, да већина изради, да Мађари пошљу почев од 1868 све рачуне, да се знаде тачан рачун.

Већина прима предлог о финансијалној привремености у опћој и посебној расправи.

О проневери патријарха Бранковића.

Извештај Јосифа Јагића о патријарховим проневерама. Извештени смо, да овај извештај још никако није готов.

Од тог извештаја зависи пресуда синода. Синод је поверио истрагу саборском одбору, саборски одбор ужем одбору тројице, а ужи одбор тројице своме једном члану, Јосифу Јагићу. Сад управо стоји, много стоји до тог извештаја, и Јосиф Јагић је у великом шкрипу. Јосиф Јагић, као што је познато, није много тражио, али је преко патријархових пригода тек претрчао, као петао преко жеравице, али преко свег тог не може и не сме рећи, да није нашао ничега. Нашао је и сувише. И сад се још једнако воде о том преговори: како да се удеси ствар, да се Георгије извуче, и за то још нису нашли начина. Да се сва кривица баци на забуну и заборавност патријархову, не иде; да се каже, како нема ничега у ствари, и то не може, јер су многе пригоде познате целим општинама и многи појединци имају доказа о њима. Зато се ето та ствар вуче и одуговлачи. Многа господа која треба да наведу целу ту ствар, тврде, како због народа не могу казати да није било ништа, а не могу казати народу ни то, да је патријарх дирао у црквено, јер би бајаги сваки онда казао: па кад је могао патријарх могу и ја. — Но није то тако. Зло је свакојако, што патријарх Георгије није чувао своје чисте руке, ал кад је већ дотле дошло, онда би најгоре било, ако господа тако ураде, да би народ могао казати: „Кад је то могао да уради патријарх, па му није било ништа, могу и ја . . .“

У осталом, још се многи надају, да ће патријарх учинити оно што треба, те да престану ове трзавице, којима иначе никад краја бити не ће.

У почаст Змајеву

(свечано жалосна седница књижевног оделења „Матице Српске“.)

Матица Српска заказала је за дан 24. новемб. т. г. после подне у 4 часа, свечану седницу у прославу Змајева педесетогодишња рада Но изгледа нам да књижевно одељење није узело одвише озбиљно ову ствар кад је поверило др. Лази Костићу да он држи свечани говор. Држимо да Лаза Костић са његовим ачењем и дедачењем није више могао да обрука себе, али је обрукао »Матицу«

Зна се, да је Српство многе већ размазило, али тако као Лазу Костића није још никога Лаза Костић могао је да учини ма шта, да се дедачи колико воли, да мења начела, одлази у Турке, све се од њега примало и прима та за бога »наш Лакан«. Чак и оно кад Лаза Костић почеше нос и то им је женијално. Ми смо гледали Лазу Костића у једној угледној новосадској кући на једној женској ужини. На столу стоје »шамролне« и »индијани«. Г. Лаза Костић узима са сребрне чиније »шамролну«, један крај тура у уста, исиса пену из ње, и мење шамролну натраг у сребрну чинију Затим раствара »индијанске крапфне« вади прстима из њих пену саставља их и враћа их у чинију, да се госпође оданде послуже.

Слушали смо га и на данашњој свечаној седници, где држи свечан говор, у славу Змајеву, који је као песник недостижан, а као човек и карактер необично велик. И видесмо Лазу где се ачи и дедачи, преврће прстима певанију, застајкује, мрмља и, и, овај, онај, могао бих ово, могао бих и оно, ову песму да читам, ил ону, ал нећу, него ево баш сам ово нашао и т. д. Разуме се, да нашем женијалном Лакану није ни ту било замерке. Од њега се мора и то примити, јер је, кажу, он већ такав.

Међутим није он такав. Слушали смо га једном, где је у бечкој »Конкордији« (новинарском удружењу) држао предавање, о Гордани И можемо свакога уверити, да се није ни мало ачио, (та тамо су били већином Чивути) него је врло озбиљно схватио своју ствар и јако пазио шта ће да каже. Доцније при вечери нити је сисао шамролне па их враћао у чинију, да други одатле једу, него се понашао са свим уљудно, као и други људи.

И баш за то, што смо уверени, да »наш Лакан« није баш такав од нарави, како га ми гледамо, него за то што га ми размазисмо, он се распустио и разуздао, омаловажава српско друштво, које трпи његове измотације и безобзирности, па се тако и понаша.

И данас је показао »наш Лакан« колико омаловажава саму »Матицу« и оне, који су дошли да га слушају. Поред оног силног ачења и дедачења мало је нешто и говорио о Змају. Говорио је, да се Јован Јовановић звао некад Киш Јанош, или Киш. Говорио је, да се Змај доцније за то назвао Змај, што је издавао један лист »Змај« »Е, ал Змај је издавао и лист »Комарац«, вели наш Лакан, клати се и смеје се. Та да, комарац је нешто ситне. Каже, Змајеве песме су ко буре добра вина, које што дуже стоји, све је боље али се и много сасушује. У Змају има и Змај и славуј. Славуј вреди Змај не вреди. Све његове политичке песме треба оделити. То су Змајеве отресине. Написао је песму о устарабарима и: и, и, и, шта ће та песма, какви устарабари. (Данашњим устарабарима је мило — па се све смешкају). Змај у опште није с политиком требао да прља руке. (»Наш Лакан« је заборавио, да са политиком само онај прља руке, коме је народ девета брига и који изневерава народна начела, то су други чинили а то »Змај« није радио.) О Змајеву песни тву стварнога није рекао ништа. Змајеве дечије песме није ни споменуо. Али је међутим узео песмицу »Крст од злата« те се згрожавао, што та песма није побожна. И говорио је исто онако, као што је говорио и прота Јеремић богословима, кад их је хтео да задржи од Змајеве прославе. (Кад би неко с те стране узео Лазину Попадију и друге песме, како би онда стајала ствар?) У Змајевој песми Јерини, ухватио се за речи: »У Јерине толико је стоке, једна другој на копиту стаје«. Па онда поче да се дедачи и да пита, каква је то стока с копитама. Прогрљао је добро нос, па се онда окренуо публици и пита: Знате ли ваљда ви? »Та је била ваљда па изумрла«. (Тамо му није нико одговорио, али знамо сигурно да у Гецину целепу, зна се већ у којем, има свакојаке стоке. Штета што их Геца није отерао све у Сегедин добио би још већу награду.)

Говорио је о »снохватицама« и назвао их ремек штампарске работе. Књига ће та после 100 година злата вредити. Зашто? Зато што има безброј штампарских погрешака и што су две песме два пут штампане. Из снохватица треба нешто избацити, нешто дотерати. Има и лепих песама Најлепша је »Бурма« по та је по немачком рађена.

После оваких и сличних умних примедаба свечана седница мислила је, да ће тек сада почети наш женијални српски Шекспир, свој свечани говор. Др. Полит устаје и скиде капут; но у томе се »наш Лакан« смеје и каже: »Могао сам вам још доста говорити и читати ову ил ону песму, али надам се да вам нисам био на досади«.

За овим устаје председник Матице Антоније Хаџић који је за сво време говора вртео главом и захваљује говорнику на његовој — импровизацији. (Врло добро! Само треба имати на уму, да Матица није тингл-тангл — него кад се тиче свечане седнице и неко је изабран да држи свечан говор, па се тај од многе женијалности неће да спреми, него импровизира и буба, онда је то омаловажење и свечане седнице и свију присутних.)

На ову је свечану седницу био позван и слављеник, но он се извинио слабошћу. Председник Матице прочитао је његово писмо, у ком се захваљује на почасти и вели, да му бог даде, да може певати још 50 година, опет се не би могао одужити Матици на овој великој почасти. Дворана је била дупком пуна света, а беше много женскиња, па и ђака гимназиста. — Ко је год имао мозга и осећаја — згадио се.

У Матици је било на жалост већ многе бруке, али оваку бруку као што је била данашња, није доживела ни Матица. Е ал шта ћемо, такав је наш Лакан! □

Какав би требао да је свет?

Кад је отац Георгије путовао у Беч, састао се на будимпештанској станици са једним својим старим познаником — радикалом

— Шта је, пита га Георгије, да ниси читао у »Застави« како ће скоро бити сабора, па идеш да кортешујеш, а?

— Вараш се није то било у »Застави«. Него сам чуо, да ћеш ти у Беч, да се захвалиш на служби. Па и шта ћеш?! Ако ћемо на што, доста је и било. Стар си, отежао си, постао си заборaван и то јако заборaван. У Осеку си и тако назидао лепу кућу, тамо можеш мирно живети и чинити доброчинства, а народ ће ти опростити.

Отац Георгије се мало намргоди, па онда каже: Е мој бранко, знаш ли како је? Кад је Бог стварао свет, није се требао толико мучити ни створити пет делова. Доста би било да је створио Азију, Африку, Америку и Аустралију, и био би мир.

— Хм, каже онај други, ја нисам учио богословију, као ти, па да умем сад изналазити, у чему је погрешио Бог, кад је стварао свет. Ти би да нестане из божјег плана Европа, као што су нестали Бајски рачуни. Тим би смакао са света преко 360 милијуна душа, само да имаш мира. Но ја мислим, кад би већ нешто требало мењати, најбоље би било, да је Бог створио 6 части света, па на оном шестом само тебе. И онда би и ти имао мира од нас, и ми од тебе.

Више ни да би речи! У.

Најновије вести.

Са бојног поља стижу гласови само о успесима Бура. О кретању енглеске војске нема ни речи. О борби код Ледисмита јављају енглески брзојави ово: Непријатељ је пронашао најслабије делове вароши. Паљба њихових опсадних топова пустоши ужасно. Знатан број војске енглеске оболео је. Дневни оброк ране смањен је. 32 непријатељска топа ударају у варош са највећом прецизношћу. У Лондону су у највећој бризи, да се Ледисмит никако неће одржати, док помоћ не стигне. О боју код Кимберлеја, веле брзојави, да је и тамо стање опасно. Енглески генерал Метијен стоји непрестано на реци Модер-Ривијеру. Бурски генерал Принслов, прети му од Јакобсдола, а генерал Делерај с југа. Још јављају енглески брзојави да се становништво у Капу и Наталу листом диже и пристају уз Буре. То доводи енглеску војску у велику опасност и генерал Гатакра морао је са својом војском посести сву жељезничку пругу, да је неби побуњеници разорили. Још јављају најновији брзојави, да је код Кимберлеја било борбе, да су погинула 2 енглеска официра а 4 да су рањена, војника је погинуло 24 а рањено је 28. Бури су ушли у варош Дордрехт.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

Стигли 25. новембра.

Будимпешта. (Саборски извештај.) Расправља се о квоти. Јуст наводи говоре министра Перцела, Хегедиша и других посланика, који су били сви против повишења квоте. При спомену имена Фалкова, Раковски му упада у реч и вели, да Фалк нема ни карактера ни начела. Председник га опомиње на ред. Јуст тражи, да се сабор распусти, како би народ изрекао свој суд о повишењу квоте. Матлековић брани квотно поверенство. Фалк који није био присутан кад је реч о њему била, сматра ствар за свршену тиме, што је Раковски упућен на ред и његовом лојалном изјавом. После одмора говорили су још гроф Бањовски и Голцнер против квоте. За то је седница одгођена за суботу.

Вести из места и са стране.

У ствари сремског збора. По вестима које нам стижу из Срема, биће збор у Митровици необично посећен, јер се свет јако разбира за њ. Као што смо извештени, известилац на збору биће др. Миша Михајловић. посланик митровачког среза на нашем народно-црквеном сабору.

Читуља. † Ђорђе Ф. Недељковић, велепоседник и градски заступник преминуо је јуче 24. новембра т. г. у 75. години свога живота. Како дознајемо, покојник је од свог огромног имања оставио 100 хиљада форината на разне добротворне цељи. Сетио се црквене општине, позоришта, гимназије, Матице, учитељског конвикта, зетског дома у Црној Гори, па и других наших установа. Опело ће бити у петак 26. новембра у $^1/_2$3 сата по подне у саборној (св. Ђурђевској) цркви, а по том ће се сахранити у успенском гробљу. Лака му црна земља!

Расчињење проте Милана Ђурића. У прошлу недељу, 21. о. м., у београдској тврђави, у цркви Ружици извршен је један страхотан чин. Прота Милан Ђурић, који је због атентата и завере осуђен на 20 година тешких окова, разчињен је. О томе читамо у београдским листовима ово: „У недељу, још рано у јутру, осуђеном проти Милану Ђурићу, скинут је оков и наређено му је да скине и све робијашко бело гуњче, па да се обуче у своје свештеничко рухо, које је некад носио као слободан грађанин и многогодишњи прота ужички. Тако обучен, он је у 8 часова у јутру изведен из свога каземата и под стражом упућен у градску цркву Ружицу. Проту су довели пред отворене црквене двери, где су га већ у одјејанију дочекали Иларијон Весић, архимандрит и професор богословије, и један ђакон, а за певницама већ су стајали ђаци богословије, црквени певачи. Проти Ђурићу поднесу одежду и остало црквено одјејаније и Иларијон га замоли, да се обуче по црквеном реду и обичају, као када би имао службу божију вршити. Пошто се прота Ђурић тако обукао, Иларијон изговори му ове речи: „Брате у Христу, и оче прото! Закони земаљски, којима смо смо се дужни покоравати, у грађанским стварима, онако исто као и божијим законима, изрекли су над тоом познату ти пресуду, по сили које ти не можеш и даље остати у свештеничком чину, и за то је надлежна црквена власт наредила мени, да те тога чина лишим. Извршујући ову тешку дужност, као војник нашега оштега Пастиреначелника и Господа Исуса Христа, који се и сам у земном животу свом покоравао земаљским властима и законима (Јов. 19, 11) и преко свога изабраног а сасуда Апостола Павла свима, заповеда: „свака душа да се покорава властима које владају; јер нема власти да није од Бога, а што су власти од Бога су постављене“, (Рим. 13, 1) ја ти, као брату у Христу и као досадањем сараднику у винограду Господњем, при овоме и за ме, и за те, и за св. цркву тужноме и жалосноме чину, могу рећи само то: „неиспитани су судови Божији, и неистражљиви путови Његови“ (Рим. 11, 35), неисцрпна је благост Божија и велика је милост Његових миропомазаника на земљи. Не предај се очајању, већ се сав предај Божијој милости и благости. Он, који допушта ову казну на тебе, ради твога вечнога спасења, може те и утешити, ако му се искрено сав предаш и скрушено покајеш грехе своје, без којих нема човека на свету: аще і ѣдинъ денъ житія ѣго на зѣмлі“ (Јов. 14,5). „Нека ти сам милосрдни Бог буде на помоћи у будућем животу твом. Амин“. Пошто је ово изговорио, г. архимандрит Иларијон почне с проте Ђурића скидати комад по комад његова црквеног одјејанија, изговарајући гласно при сваком том скидању, „недостојин“, што су прихватили црквени певачи за певницама и гласно понављали у песми „недостојин“! „недостојин“! Пошто је и то свршено, архимандрит Иларијон узео је ножнице и унакрст остригао по мало од браде и косе осуђеникове и с тим је тај чин завршен.“

Ово је све било на основу исказа Крезовића. И то се зове у Србији стишавање партијских страсти.

Бурски Бановић Страхиња. У борби између Енглеза и Бура, једна је од најкрвавијих битака је она на реци Модер Ривијеру. Ту се чета Бура јуначки борила против четири и пет пута надмоћнијег непријатеља. И Енглези имадоше ужасних губитака, јер им падоше скоро сви официри и преко 1600 војника. Како се одважно и неустрашиво боре Бури за своју слободу, најбоље нам сведочи један догађај, о ком пишу сви листови, па чак и слику доносе. Бури су прегазили у тој крвавој борби набујалу реку Модер и устремили се на непријатеља, те је настао тада ужасан покољ и метеж. Енглески оклопници имађаху за своји леђи, на коњима и по једног пешака, као стрелца. Четири така енглеска оклопника опколеше и устремише се на једног Бура, који беше такођер на коњу. Овај тројицу поби заједно са стрелцима, а све сабљом својом. У том се устреми и четврти оклопник на њега. Буро не имађаше каде да издигне сабљу и њоме се брани. Он је онда пружи правцем према непријатељу, прободе и овога и стрелца, на сабљи их издиже са коња изнад главе своје и по том лупи о ледину. Придошли непријатељи кад видеше ово чудо од јунаштва, преплашише се и побегоше безобзирце. Одважни Буро овај подсећа нас на јуначког нашег Бановић Страхиња, који је тако исто надевао непријатеља на убојно оружје своје. И зар се сме допустити, да тако одважан народ као што су Бури, истреби лакоми и безбројан Енглез? Но срећа, што је сва прилика, да ће Буро сам својим мушким срцем и јуначком десницом истерати лакома Енглеза са свога прага.

Пропао и убио се. Не зна се шта је горе, или кад човек не живи добро са својима у кући, или кад се одаје пићу па упропашћује кућу. А кад се оба зла нађу заједно, онда је пропаст извесна. Неки сељак из Плетернице у Хрватској, по имену Иван Ђуркић, имао је леп свој мали посед, а пре две три године оженио се као удовац с неком сиротом девојком. За кратко време отера он своју жену с малим синчићем од себе и онда је трошио свој им так, док га није потрошио, па се погоди да чува поље. Једнога дана отиде суседу свом и замоли га, да му даде пиштољ, јер би тобоже хтео да вреба лисицу, која му пуно штете прави. Међутим он је отишао кући, легао је у постељу и испалио у себе пиштољ. Како нико од суседа није чуо пуцањ из пиштоља, нађен је Иван Ђуркић тек у јутро око 9 сати мртав у својој постељи.

Путници за Америку. Из наше државе, особито из Хрватске и Славоније сели се раднички свет у Америку. Њему се праве сметње, али те сметње не ће га задржавати од сеоба. У њему је сазрела мисао, да се мора селити, па ће се иселити ма на коју страну. Тако јављају из Загреба, да је власт сад у понедељак зауставила на ондашњој државној железничкој станици 8 путника, из подручја котара Горњега Карловца, који су хтели да отпутују у Америку. Људи додуше имају путне исправе, али власт сумња, да су исправе њихове, јер се у већини њих обележени особни опис не сударa са појединцима. Власт треба на то да пази, али је то мала и ништава сметња да омете путнике, који су се решили, да се селе тако далеко, преко дебелога мора, а још мање ће да их одврати од путовања.

Трговина.

НОВИ САД, 25. новембра. Пшеница прве квоће фор. 7·20—— н. Пшеница средња ф. 7·— до — нов. Пшеница лакша роба фор. 6·80—90 н. Наполица ф. 6·— до — н. Јечам нови ф. 5·50—60 Зоб ф. 4 40—50 Кукуруз у зрну нови фор. 3 80—90 стари у зрну ф. ——— нови у клипови ф. 2·90—— н. Маст 48 фор Сланина сува 48 фор. дебела паљена 50 фор Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки	30—31 нов.	живе мере
„ средњи	28—29 нов.	
„ лаки	26 27 нов	

Све од 1 килограма.

Теоци . 28—32 нов. по клгр.
Јагњци ——— фор. по пару.
Овци 12 16 фор. по пару.

*

Стање воде под Новим Садом.

23. новембра било је	0 78	мет.
24 новембра било је	0·81	мет

*

Брашно, 1. дец. по нов. кал. Фино брашно: Нумера 0. — 13 ф. 40 н.; — 1. — 13 ф. — н. 2. — 12 ф. 60.; 3. — 12 ф. 20 н.; брашно за лебац: Нумера 4 — 11 ф. 80 н.; 5. — 11 ф. 40 н. — 6. 10 ф. 40 н.; — 7. 8 фор. — н.; — 8. 6 ф 40 н. брашно несејано: I. — 9 фор 20 н.; II. — 8 ф. 60 н. мекиње: 4 ф. — н.; грис прве и друге врсте, 14 фор. 60 н.; треће врсте: 14 ф. — н Све од 100 килограма. Цене су парног млина Валтазара Фајта у Новом Саду.

*

БЕЧ, 4. дец. по рим. 1899. (Извештај воловског вашара М. Јосифовића, комисијона радња у Бечу Ст. Маркс).

Пријављено је било свега 5075 ком. т. ј. 3665 мађарског, 667 галичког и 743 немачког соја.

Услед већег догона била је и тражња нешто слабија.

Продавало се за 100 килограма живе тежине: мађарски од фор. 27 34 прима до ф. 37·50 галички од фор. 28—34 прима до 37 немачки од 30—35 прима ф., 41 50

Пашњаци од ——— фор.

Бикови и краве од ф. 21—35.

*

БЕЧ, 5. нов. по рим. (Извештај са свињског вашара од М. Јосифовића, комисијона радња у Бечу, Ст. Маркс)

Пријављено је било свега 11577 ком. а смештено за продају 3792 назимади и 7105 тешких свиња мађарског соја.

Продавало се поред слабије тражње:

Прима роба од	37—38	новчића
Средња „ „	35—36	„
Лака „ „	33—35	„
Назимад „ „	32—41	„

на килограм живе тежине без потрошарине.

*

Званичне забелешке будимпештанске берзе.

23. новембра (5. децембра) 1899.

Пшеница банатска, стара, квоћа по хектолитру од 72 до 81, цене од 100 килограма од 7 ф. 65 н. до 8 ф. 35 нов.; потиска стара, квоћа по хектолитру од 72 до 81 цена од 100 килограма од 7 ф. 65 н. до 8 ф. 40 нов.; пештанска, стара, квоћа по хект. од 72 до 81, цена од 100 килограма од 7 ф. 60 н. до 8 ф. 35 нов.; бачка, стара квоћ. по хкл. од 72 до 77, цена од 100 кгр. од 7 ф. 55 н. до 8 ф. 10 н.

Раж прве врсте, цена од 100 кгр. од 6 ф. 15 н. до 6 фор 25 нов.

Јечам, за пићу од 100 кгр. од 5 ф. 55 н. до 5 ф. 90 нов

Зоб, цена од 100 кгр. од 5 ф. — н. до 5 ф. 45 н.

Кукуруз стари, цена од 100 кгр. од 5 фор. 30 н. до 5 ф. 65 н.

Репица, цена од 100 кгр. од 11 ф. 60 нов. до 12 фор. 10 нов.

Проја, квоћа по хектолитру од — до — цена од 100 кгр. од 5 ф. 30 н. до 5 ф. 80 н.

Маст, 100 кгр. 49 ф. — н. до 49 ф 50 н.

Сланина, 100 кгр. 40 ф. 50 н.; сушена 46 ф. — н.

Шљиве, босанске 100 кгр од 14 ф. 50 н. до 15 ф. — н.; славонске 100 кгр. 18 ф. 50 н. до 19 ф. — нов.

Течај златног и оребрног новца на будимпештанској берзи,

23. новембра (5. децембра) 1899.

Дукати	5 ф. 69 н.
Наполеондори (20 франака)	9 ф. 57 н.
Угарска златна рента	116 ф. 25 н.
Угарска крупска рента	95 ф. — н.
Аустријска златна рента	116 ф. 50 н.
Немачке државне марке (од 100 мар.)	59 ф. 02 н.

Уредништву нашег листа стигло је на приказ:

Стенлејев пут кроз Африку, за народ и омладину обрадио Рихард Рот. Београд. Издање Савића и комп. Цена 2·50 дин. или 2 круне и 50 потура.

✝

Са тужним срцем јављамо свима сродницима, пријатељима и знанцима, да нам се наш никад незаборављени отац, брат, деда и таст

ЈЕРЕЈ ПЕТАР ПЕРИЋ

парох башахидски,

данас пре подне у 9 часова у 55-ој години живота свога у вечност преселио.

Земни остаци милог нам покојника опојаће се по обреду срп. прав. цркве у уторак 23. новембра (5. дец.) о. г. у 11 часова пре подне, а по томе ће се предати матери земљи.

Вечна му памјат и вечита успомена међу нама!

Башахид. 22. нов. (4. дец.) 1899.

Јереј Ђура Николић, парох, зет. Мира Николић, рођ. Перић кћи. Ленка Мирков рођ. Перић, сестра. Љубомир Мирков, бележник, шурак. Иван Мирков, сестрић. Петар Петровић, посинак. Софија уд. Јанковић, рођ. Бакић, шогорица. Коста (Бата), Олга и Милош, унучад.

ОГЛАСИ.

ВАЖНО

ЗА ВИНОГРАДАРЕ!

Код потписаног може се добити, како у малом за баште, тако и у великом за винограде, добро примљених, чврсто сраслих и јако развијених

КАЛАМЉЕНИХ ЛОЗА.

Ове су накаламљене на двогодишњим американским прпољцима од најбољих врста **порталис и монтикола лоза.** Калами су узимани од до сад познатих најизврснијих наших и страних врста.

Осим тога имам за продају глатке лозе **Riparia-portalis** и **Rupestris monticolae** дебљине прве и друге класе.

У Ср. Карловцима, новембра 1899.

Марко Поповић,
виноградар.

2—10 496

ОГЛАС.

Тражи се одмах један трговачки помоћник, који је помодну и мануфактурну трговину изучио и дуже времена сервирао у једној овећој радњи исте врсте. Српски и немачки мора познавати потпуно — по могућности талијански или мађарски. Првенство имају Срби. Понуде са сведоџбама и фотографијом треба слати потписаним.

Браћа Оборина
помодна и мануфактурна трговина
Мостар — Херцеговина.

500 1—3

На знање.

Продајем преко читаве године ове врсте угља:

I. врсте врднички по 1 ф. 10 н.
I. врсте прајски по 1 ф. 80 н.
I. врсте дрвени по 3 ф. 50 н.

Све од **50** кила на више у кућу достављено.

Једна кила дрвеног угља 6 нов.

Наручбиое се примају: **Главна улица бр. 4. и Темеринска улица бр. 10.**

С поштовањем

Антоније Георгијевић,
гвожђарница код „Звона“.

4—10 478

755. szám.
kir. bir. végr. 1899.

Árveresi hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Titeli kir. járásbiróság 1899. évi V. 2184/1. u. számu végzése következtében Schanczer Kálman ujvidéki lakos javára Gardinovcze község lakos ellen 39 frt 60 kr. s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1843 frt 73 krra becsült tüzi fa, irodai butorok, tenyész bika, tenyész kanból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. jbiróság 1899. évi V. 484/2. számu végzése folytán 39 frt 60 kr. tökekövetelés ennek 1899. évi augusztus kó 31. napjától 5% kamatai és eddig összesen 29 frt 06 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig alperes Gardinovcze község hazánál leendő eszközlésére 1899. évi deczember hó 11. napjának délelötti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingósagok az 1881. évi LX. t cz 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Titel 1899. évi november hó 29. napján.

Vigh,
kir. birósági végrehajtó.

1—1 502

Рихтеров Анкер-Пен-Експелер

Liniment Capsici compos.

Овај чувени кућевни лек одржао је пробу и критику садашњег времена, јер се не мање неч од 30 година као поуздан лек употребљује, и то **ублажава болове од реуме, костобоље, расхлађења** и томе сличних патња и болести, да га и сами лекари врло често болесницима прописују. Овај прави Анкер-Пен-Експелер, није никакво тајно средство на употребљавање, не прави народни кућевни лек, који због тога не би требао ни из једне куће да фали. За цену од 40 новч., 70 новч. и 1 фор. може се у свима лекарницама добити. Главно стоваришто код **Josef v. Török Apotheker in Budapest.**

Код куповања треба јако пазити, те да се од преваре и штете сачува, треба сваку флашицу, која нема на себи ове знаке (лежгера) и име Рихтер да ју врати натраг.

F. Ad. Richter & Cie.,
k. k. Hoflieferant 460 8—35
Rudolstat.

ЗА СВИХ

6

Извлачења добротворне лутрије у корист будимпештанског поликлиничног друштва (болнице), кошта једна срећка

1 КРУНУ.

Главни згодитак

100.000

круна вредности

5 згодитака **по 20.000** круна и т. д. који се згодитци по жељи са 20% одбитка у готовом новцу од управе исплаћују.

Прво извлачење

неоспорно

4. јануара 1900. п. р.

Наручбине отправља тачно:

Verwaltung der grossen Wohlthätigkeits-Lotterie
zu Gunsten des Budapester Poliklinischen Vereines (Spital)
Budapest, IV., Kossuth Lajosgasse 1.

У Новом Саду код:

Централног кредитног завода и администрације „Заставе“. 477 6—15

ШПЕЦЕРАЈСКА И ГВОЖЂАРСКА РАДЊА

ЕМЕРИХА ТОПАЛИЋА

У БАЧУ

потребује једног млађег помоћника. Ступити може одма. 498 2—3

ГАЛАНТЕРИЈСКА РАДЊА

Л. НИНКОВИЋА

У ЗЕМУНУ

треба једног стручног и окретног помоћника, који је сличну радњу изучио и као старији сервирао.

Истом је потребно да говори српски, немачки и мађарски. Ступање одма или за 14 дана. 499 2—3

ИЛИЈА ВЕРХОВАЦ

ВЕЛИКА ТРГОВИНА ВИНА

У МИТРОВИЦИ

потребује ДВА БИРТАША са јамчевином од 200 фор. и то у КУЗМИН и ЛЕЖИМИР од 1. јануара 1900. год. 501 1—3

Храњива беланчевина.

1 килограм Тропона има у себи толико хране као 5 килограма најбоље говеђине или 180—200 јаја. Тропон се у телу непосредно спаја са крвљу и мишићима, а не ствара маст. Тропон при правилној употреби код здравих и болесних знатно снажи тело и може се сваком јелу са свога особитог укуса придодати. Пошто је цена Тропону веома мала, то га може свако набавити. 436 8—10

Набавља се преко апотека и дрогерија.

Tropon-Werke, Mülheim-Rhein.

Главно заступство за Аустро-Угарску:
M. Winckler, Wien 5, Wien-Strasse 55.

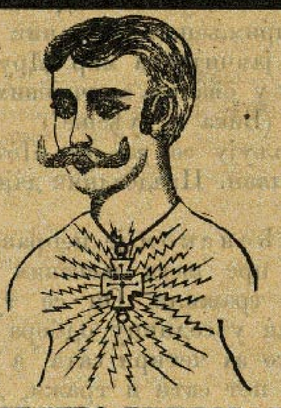

ЕЛЕКТРО-ДУПЛОВАНИ

ВОЛТА-КРСТ

број 51.888.

Свима људима не може се доста саветовати, да увек мој Волта-Крст носе, који растреује несносан мирис од зноја, а јача живце и обнавља крв и у читавом свету је припознат као несравњено средство против ових болести: костобоље, ревматизма, неуралгије, слабих живаца, неспавања, хладних руку и ногу, хипохондрије, бледоће, астме, млитавости, грчева, мокрења у кревету, кожних болести, хаморојиде, болести у стомаку, инфлуенце, кашља, глувоће, зујења у ушима, главоби зубобоље и т. д.

Нехотични губитак животне снаге и безснажење могу се излечити непрекидним ношењем Волта-Крста.

Жене, девојке треба у критичкном времену увек да носе дупловани Волта-крст, јер умањује скоро увек болове и чува услед своје електричне струје многи драгоцени млад живот, који је иначе у опасности да може пропести.

Имам тма захвалница и признаница.

Цена је комаду 2 фор.

Кад се пошље 2 фор. 20 н. (може и у пошт. маркама) добија се двоструки Волта-крст заједно три елемента свилени гајтан и упутство франко а плаћеном царином. Са поузећем 20 нов. више. За нехришћане имаде Волта-полумесец са звездом по ту исту цену.

Волта-појасева по професору Алекс. Волта справљени са 10 елемената под бр. 52603 законом заштићени, и за свако тело удесно. комад по 4 фор. 2—5 495

Једино прави поручити се могу преко

Central-Depot Hyglene M. Winkler
München, Lindwurmstrasse 5. N. Z.

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.